

Aan:
De informateurs Remkes en Koolmees
Formerende partijen

CC:
Staatssecretaris Yeşilgöz-Zegerius
Voorzitter Voorgangsoverleg Klimaatakkoord Ed Nijpels
Voorzitter Uitvoeringsoverleg Industrie Carolien Gehrels

IJmuiden, 11 november 2021

Betref: Versnelling waterstofeconomie
Noordzeekanaalgebied

Hydrogen hub Amsterdam/NZKG als *launching customer* van de nationale waterstofeconomie

Waterstof is cruciaal voor het behalen van de Nederlandse klimaatdoelstellingen. Nederland wil volop inzetten op de waterstof-economie. Er zijn ambitieuze plannen, de uitdaging ligt in de tijdige uitrol van voldoende waterstofplannen om schaal te bereiken en de klimaatdoelen daadwerkelijk te halen.

Het Noordzeekanaalgebied is bij uitstek geschikt voor een snelle uitrol van de waterstofeconomie en kan daarmee een grote bijdrage leveren aan de nationale CO₂-reductiedoelstellingen met 4-6 Mton CO₂ in 2030. Voor 2050 ligt er in een reductiepotentieel van 35 Mton CO₂ t.o.v. 2020 (inclusief lucht- en scheepvaart en mobiliteit). Het NZKG is hier goed gepositioneerd omdat de verschillende bedrijven, de geografische omstandigheden én de infrastructuur in de regio zich uitstekend lenen voor een waterstofketenaanpak. Een ketenaanpak die grote resultaten oplevert voor verduurzaming, leefomgeving en economische innovatie.

De bedrijven, overheden en organisaties in onze regio zijn ervan overtuigd dat ze samen veel verder komen dan ieder voor zich. Daarom hebben zij zich verenigd in de Hydrogen Hub Amsterdam/Noordzeekanaalgebied (NZKG), een publiek-privaat samenwerkingsverband van toonaangevende spelers met ambitie en slagkracht, die de waterstofprojecten in onze regio met elkaar verbindt.

De Hydrogen Hub Amsterdam/NZKG heeft een sterke basis voor een unieke propositie op waterstof

Unieke kenmerken

- **Industriecluster NZKG**
Sterk havenindustriële complex, met specialisatie in staal, food en brandstoffen
- **Mainport Schiphol**
4e luchthaven van Europa met hoge duurzaamheidsambities
- **Port of Amsterdam**
4e haven van Europa met specialisatie in brandstoffen
- **Aantrekkingskracht MRA**
Toestroom van talent, kennis en bezoekers
- **Economische waarde**
19 miljard toegevoegde waarde
171.000 banen in (haven)industrie en luchtvaart
- **Ligging naast Noordzee**
Toegang tot groene stroom en op termijn waterstof van windparken op zee

Het NZKG heeft een grote vraag naar groene waterstof: staal, brandstoffen en voedingsindustrie.

Tata Steel heeft op 15 september 2021 bekend gemaakt versneld in te zetten op de productie van groen staal met waterstof in plaats van in te zetten op CO2 opslag. De productie van staal is een van de sectoren waar waterstof bij uitstek geschikt is om de benodigde CO2-reductie te realiseren. Tata Steel wil zo snel mogelijk waterstof gebruiken in een 'direct iron' proces. Tata Steel heeft hier voor 2030 100 kton aan groene waterstof nodig. In 2035 groeit deze vraag naar 400 kton. Uitvoering van deze ambitie maakt van Tata Steel een van de meest duurzame staalfabrikanten ter wereld. Groen staal uit de IJmond kan hiermee als voorbeeld dienen voor de gehele sector.

Daarnaast zet onze regio in op een tweede veelbelovende toepassing van waterstof, namelijk in brandstoffen voor lucht- en scheepvaart. Schiphol en de Port of Amsterdam spelen een belangrijke rol in de verduurzaming van deze brandstoffen. Schiphol zet in op het gebruik van 14% duurzame brandstoffen in 2030 (560 kton). De aanwezigheid van grote hoeveelheden groene CO2 in het NZKG biedt de mogelijkheid om duurzame brandstoffenketens te ontwikkelen. Daarnaast heeft de Port of Amsterdam de ambitie om de 1,5 Mton aan bunkerbrandstoffen op termijn te verduurzamen en pioniert al met waterstof aangedreven boten en waterstofbunkering.

Verder heeft ook de maak- en voedingsmiddelenindustrie in de Zaanstreek en de Amsterdamse haven de ambitie om over te schakelen van aardgas op waterstof om de CO2-reductie van 55% te realiseren in 2030.

De totale vraag van groene waterstof van alle deze ontwikkelingen samen bedraagt 220 kton in 2030 en zelfs 555 kton in 2035. Meer dan welke andere regio dan ook is het NZKG een sterke vraag-gedreven regio. Met recht een 'launching customer' van de nationale waterstof economie.

De grootschalige toepassing van groene waterstof komt er niet van zelf. De juiste randvoorwaarden en prikkels moeten gecreëerd worden om de investeringen te faciliteren. Daarom vraagt onze regio om maatwerk en een ketenaanpak die onze transitie faciliteert (zie ook motie Bontenbal/Grinwis {Kamerstuk 32813, nr. 772}).

Aanbod windparken op zee en waterstofproductie op zee

Vanzelfsprekend is een goede aansluiting op de nog aan te leggen windparken op zee essentieel voor onze ambities. Het Nationaal Waterstofprogramma heeft als doel om in Nederland als geheel in 2030 3-4 GW elektrolysecapaciteit te hebben gerealiseerd. Dat lijkt bij lange na niet voldoende voor de opgave die voor ons ligt. In onze regio heeft Tata Steel alléén al aangegeven behoefte te hebben aan 1 GW elektrolysecapaciteit voor 2030. Natuurlijk zijn wij bereid na te gaan welke maatregelen wij zelf kunnen treffen om deze aansluiting te faciliteren.

Volgens een recent advies is de verwachte vraag aan groene energie voor industrie en datacenters in 2030 ongeveer 45 TWh. Dat betekent een extra uitbreiding van Wind op Zee met 10 GW. Er is een motie ingediend door kamerlid Boucke c.s. voor het ontwikkelen van deze extra capaciteit {Kamerstuk 35668-21, in combinatie met Kamerstuk 35925 XIII, nr. 66}. Wij ondersteunen dit initiatief van harte. Als ook verkenningen tot aanvullende aanlanding van Wind op Zee naar het NZKG. Ook pleiten we voor het mogelijk maken van waterstofproductie op zee, onder meer door deze mogelijkheid mee te nemen in de Wind op Zee -tenders.

Financiering voor lokale opschaling

Als regio zien we de noodzaak om zelf ook bij te dragen aan waterstofproductie. Dit dient als kick-start van de waterstofeconomie in onze regio. Nobian heeft daarom, naast de aangekondigde 100MW elektrolyse capaciteit op het Tata Steel terrein, te kennen gegeven een opschaling tot 400MW elektrolyse te gaan onderzoeken. Daarnaast wil Nobian in samenwerking met de Port of Amsterdam onderzoeken of additionele elektrolyse mogelijk is in de Amsterdamse haven. Ook Vattenfall zet in op opschaling van elektrolyse in de Amsterdamse haven van 10MW tot 100MW, deels ter balancerings van het energiesysteem alsook voor duurzame brandstoffenproductie.

Financiële ondersteuning voor deze opschaling is onontbeerlijk. De huidige instrumenten zoals DEI+ en SDE++ zijn helaas niet passend, in doel en omvang, voor de opgave die voor ons ligt. Het is voor onze regio daarom van groot belang te weten welke middelen beschikbaar zijn en wat de voorwaarden daarvoor zijn. Hierover gaan we graag als regio met u in gesprek, in lijn met de motie Dassen van 4 november jongstleden {Kamerstuk 35925-XIII-51}.

- Het NZKG heeft behoefte aan een financieringsinstrument voor waterstof. De businesscase voor de individuele waterstofproducenten, leveranciers en -gebruikers is daar sterk van afhankelijk. Cruciaal voor de het laten slagen van elektrolyse projecten van 100MW en groter is CAPEX subsidie van voldoende omvang. Wij vragen u daarom hiervoor middelen beschikbaar te stellen om dit mogelijk te maken. Hierbij denken wij aan de gelden die beschikbaar zouden zijn voor CCUS in het NZKG - vml. project Athos.

- De Recovery en Resilience Facility (RRF) biedt veel kansen voor investeringen in waterstof. Daarom roepen we op de indiening van plannen, zoals de ontwikkeling van de waterstofketen in het NZKG, tot een topprioriteit in de RRF te maken van het nieuwe kabinet en deze plannen spoedig in te dienen bij de Europese Commissie.

Tijdige beschikbaarheid waterstofinfrastructuur

Een absolute randvoorwaarde voor de uitrol van waterstof in de regio is de tijdige beschikbaarheid van de juiste infrastructuur. Hierin is een beslissende rol weggelegd voor de nationale overheid. De benodigde infrastructuur is zodanig omvangrijk dat goed afgestemde planning en afstemming noodzakelijk is om de aanleg goed en snel te kunnen realiseren. Om die reden zijn wij blij met de toezegging van 750 miljoen euro voor de landelijke waterstofbackbone en het aangekondigde uitrolplan.

Als regio willen wij een goede partner zijn en het voortouw nemen met de realisatie van deze infrastructuur. Op regionaal niveau zijn Gasunie en Port of Amsterdam daarom samen constructief opgetrokken voor de ontwikkeling van de 'Regional Integrated Backbone' Noordzeekanaalgebied (RIB NZKG), die transport van waterstof tussen IJmuiden de Amsterdamse haven mogelijk maakt. Voor de waterstof distributie in de haven zelf verkennen Port of Amsterdam en Alliander samen de mogelijkheden onder de naam H2avennet. Ook is er een start gemaakt met het onderzoeken van een Zaans lagedruk distributienetwerk.

Ons verduurzamingssucces is daarmee onlosmakelijk verbonden met de productie in andere groene waterstofclusters zoals in Den Helder en Groningen. Hierbij is infrastructuur tussen deze clusters belangrijk. Verder voorzien we in een latere fase productie van waterstof op zee, welke ook via deze backbone getransporteerd kan worden. Vanwege de omvang en de urgentie van onze projecten vragen wij om een spoedige aanleg van de RIB NZKG in 2026/2027 en aansluiting op de landelijke backbone.

Versnelling doorlooptijden besluitvormingsprocedures

Om deze infrastructuur tijdig te realiseren moeten inpassingsprocedures voor elektrolyzers en energie-infrastructuur versneld worden om aanbod en vraag tijdig op elkaar aan te laten sluiten. Een studie van CE Delft rekt op een gemiddelde doorlooptijd van 8 tot 10 jaar voor de hele doorlooptijd van een traject, waaronder beleidsbeslissingen, vergunningsprocedures, aanpassen en toepassen van subsidieregelingen, besluitvormingsprocessen en investeringsbesluiten, en de bouw van installaties en de benodigde infrastructuur. Wanneer we alle individuele plannen ook nog op elkaar afstemmen, dreigen de procedures nog veel langer te duren.

Willen we in 2030 aan de nationale doelstellingen kunnen voldoen, zal er een flinke versnelling moeten plaatsvinden. Wij willen de handschoen oppakken om de benodigde procedures zo goed mogelijk regionaal voor te bereiden en te stroomlijnen. Wij roepen het toekomstige kabinet ook op om in zorgvuldige en efficiënte nationale procedures en coördinatie te voorzien.

Stimuleren van Import van waterstof

Tot slot vragen wij uw aandacht voor de enorme kansen voor de Nederlandse havens op het gebied van waterstofimport. Wij voorzien een internationale importbehoefte in 2035 van maximaal 250 kton in onze regio. Deze maand presenteert Port of Amsterdam met partners een studie over de kansen en randvoorwaarden van internationale waterstofimport. Wat helder is dat stimulerend beleid nodig is voor de opschaling van internationale waterstofketens. De techniek om waterstof te (de)hydrogineren is kostbaar. In de nabije toekomst, vanaf 2025, zijn er middelen nodig om de opschaling van deze techniek te ondersteunen. Wij vragen u hier rekening mee te houden.

Willen we in 2030 aan de nationale doelstellingen kunnen voldoen, zal er een flinke versnelling moeten plaatsvinden. Hier moeten we ons allemaal hard voor maken. We vragen het Rijk daarom hier een actieve rol in te nemen in samenwerking met ons cluster. Zo leggen we de basis voor een internationaal concurrerende groene staal industrie, groene lucht- en zeevaart en groene circulaire industrie. We versnellen daarmee meer dan enkel de transitie in het NZKG. We leggen de basis onder schone en concurrerende economie van de toekomst. Alleen samen kunnen we de genoemde waterstofprojecten en -ambities in het NZKG realiseren en daarmee een kickstart geven aan de verduurzaming van Nederland.

Wij zijn graag bereid een mondelinge toelichting te geven naar aanleiding van onze brief.

Met vriendelijke groet,

Namens de Hydrogen Hub Amsterdam NZKG,

Edward Stigter
Voorzitter Bestuursplatform Energietransitie Noordzeekanaalgebied

HYDROGEN HUB AMSTERDAM NSCA

